

Stefan Żółkiewski

Ewa Korzeniewska (21 X 1910 - 23 VI 1983)

Biuletyn Polonistyczny 27/1 (91), 156-159

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

proces nauczania i dydaktycznego oddziaływania. Szczególnie dużo uwagi poświęcił problematyce studiów zaocznych i wieczorowych na poziomie podstawowym, średnim i wyższym. W dużym stopniu przyczynił się do unaukowania i unowocześnienia dydaktyki literatury i języka polskiego.

W krakowskiej WSP przez 13 lat prowadził także zajęcia z metodyki nauczania literatury i języka polskiego. Wykłady Jana Kulpy odznaczały się zwięzłością, przystępnością i rzeczowością. Był dobrym mówcą. Nie można pominąć zasług Profesora dla kształcenia kadry naukowej w kierowanym przez Niego Instytucie Nauk Pedagogicznych. W krakowskiej WSP wykształcił ponad 300 magistrów (w tym około 150 polonistów), wypromował 36 doktorów. Opiekował się kilkoma przewodami habilitacyjnymi.

W dniu pogrzebu prof. Jana Kulpy na cmentarzu Rakowickim zebrały się ogromne tłumy. W obrzędach funeralnych wzięło udział wielu nauczycieli, niektórzy przybyli z odległych miejscowości, aby oddać ostatnią posługę swemu Mistrzowi.

Doc. dr Antoni Jopek

EWA KORZENIEWSKA

|21 X 1910 - 23 VI 1983|

Ewa z Rostkowskich Korzeniewska, żona wybitnego teatrologa i reżysera Bohdana, należała do "pokolenia literaturoznawców 1910", które zostawiło trwały ślad w nauce, a wydało takich badaczy, jak Hopensztand, Siedlecki, Budzyk, Mayenowa, Wyka, Mikulski. Badacze ci kładli podwaliny nowatorstwa we współczesnej polskiej nauce o literaturze, zżobili drogi rozwoju

nowoczesnych związków wiedzy o literaturze z językoznawstwem, uczestniczyli w procesach rozwoju dojrzałego strukturalizmu już po przezwycięzeniu ostrej opozycji synchronii i diachronii, gdy związali się z marksistowskim historyzmem, torowali drogę analizom semiotycznym tekstów. Było to pokolenie dojrzewające w blaskach pomysłów Jakobsona, Tynianowa, Mukařovský'ego. Wymienianych wyżej z pokolenia 1910 widzimy przy działaniach składających się na genezę współczesnej organizacji zespołowych badań literackich, wśród współzałożycieli po wojnie Instytutu Badań Literackich. Należała do nich i Ewa Korzeniewska. Pracowała w IBL od jego powstania w jesieni 1948 r. Była jego współzałożycielką.

Urodziła się w Warszawie w październiku 1910 r. W 1928 r. ukończyła gimnazjum w Siedlcach. W 1933 r. uzyskała magisterium polonistyczne w Uniwersytecie Warszawskim. Uczestniczyła w pamiętnych pracach Studenckiego Koła Polonistów UW na początku lat trzydziestych. Debiutowała w 1935 r. jako autorka recenzji krytycznych w "Pionie" i w ówczesnym "Życiu Literackim" pod redakcją J. Saloniego.

Pracę zawodową zaczęła w 1935 r. jako nauczycielka. Okupację spędziła na wsi, gdzie prowadziła tajne nauczanie. Po wojnie pracowała naukowo i wykładała w Wyższej Szkole Teatralnej w Łodzi. Parała się pracą popularyzatorską. Była współautorką podręczników szkolnych w latach pięćdziesiątych. Ogłosiła studia dotyczące Dąbrowskiej, Żeromskiego, Zapolskiej, Reymonta. Jej debiutem książkowym był tom studiów o Marii Dąbrowskiej wydany w 1956 r.

Liczne i cenne powojenne rozprawy, artykuły, recenzje publikowała w "Kuźnicy", "Nowej Kulturze", "Odrodzeniu", "Pamiętniku Literackim", "Pamiętniku Teatralnym", "Twórczości" i "Ży-

ciu Literackim".

Publikowała antologie studiów krytycznych i publicystyki lewicowych pism z okresu międzywojennego i lat rewolucji 1905 r. oraz końca XIX w.

Przypomnienie polskiej postępowej publicystyki było potrzebne. Niestety ograniczenia cenzuralne wczesnych lat pięćdziesiątych spowodowały jednostronność wyboru i zafałszowania obrazów.

Trwałym osiągnięciem tamtych lat były, opublikowane przez zespół kierowany przez E. Korzeniewską w 1964 r., cztery monumentalne tomu "Słownika współczesnych pisarzy polskich".

W 1955 r. została kandydatem nauk filologicznych, co wówczas równało się stopniowi doktora. W 1956 r. została mianowana docentem.

Jako badaczka pozostała wierna Marii Dąbrowskiej. W 1969 r. ogłosiła pożyteczny poradnik bibliograficzny dotyczący tej pisarki. W 1971 opracowała kronikę jej życia. W 1976 dała dojrzalą i wyważoną książkę o jej twórczości.

W ostatnich latach życia Ewa Korzeniewska zajmowała się twórczością Conrada. Pracowała ostatnio w IBL-owskiej Pracowni Badań Kultury Literackiej. Badała życie literackie, czytelnictwo i rozwój literatury popularnej lat międzywojennych.

Ogłosiła komentarz i przygotowała z rękopisów w 1970 r. tekst ostatniej powieści Dąbrowskiej "Przygody człowieka myślącego".

Ewa Korzeniewska była subtelny i utalentowany krytykiem i publicystą literackim. Jej wkład do nauki o literaturze, choć trwale zapisany w jej rozwoju, miał charakter głównie organizatorski. Zostawiła po sobie pamięć człowieka mądrego i dobrego, sumiennego, zamiłowanego w pracy nawet nieefektywnej,

byle pożytecznej społecznie. Umiała współdziałać z innymi, wybierać słuszne cele aktywności, łączyć się z dążeniami sprzyjającymi torowaniu dróg nowych, stroniących od rutyny.

Prof . dr Stefan Żółkiewski